

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

AEA_57 Znalectví hmotné kultury rané doby dějinné

1. HMOTNÁ KULTURA DOBY LATÉNSKÉ/

Iron Age Material Culture

Petra Goláňová; 14303@mail.muni.cz

	Reinecke	France	Iberia	Netherlands	Ireland	Britain
1000						
900	Hallstatt B	Late Bronze Age	Late Bronze Age	Late Bronze Age		Late Bronze Age
800					Late Bronze Age	
700	Hallstatt C					Earliest Iron Age
600		Premier Iron Age	First Iron Age	Early Iron Age		
500	Hallstat D					
400	La Tène A					Early Iron Age
300	La Tène B			Middle Iron Age	Iron Age	
200		Second Iron Age	Second Iron Age			Middle Iron Age
100	La Tène C			Late Iron Age		
	La Tène D1					
	La Tène D2					
BC						Late Iron Age
AD	Roman	Roman	Roman	Roman		
100						Roman

A simplified comparative chronology of Western Europe (Moore – Armada 2011)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Iron Age

- Earliest + Early Iron Age - Hallstatt culture 800 – 450 BC
- late Iron Age - La Tène culture 450 – 0 BC

The Hallstatt period palisade = palisáda z doby halštatské

Celtic art:

P. Jacobsthal (1944 -Early Celtic Art):

1. **Early style** (associated with the Early La Tène chieftains' graves of the fifth and earlier fourth centuries – orientalizing elements)
2. **Waldalgesheim Style/**
Cheshire (Cat) Style (Megaw: Disney Style)
- 3a. **Hungarian Sword Style** („styl krásných (uherských) mečů“)
 - restricted regionally , used for decorating weapons, particularly iron sword scabbards
- 3b. **Plastic style** (Megaw: Disney Style)
 - early 3rd century
 - three dimensional use of form, often incorporating stylized human or animal forms

jewellery		šperk
brooch/fibula(fibulae)		spona
brooch with internal cord with a crosspiece	bujna	spona samostřílové konstrukce
spring		vinutí
with 2+2 coils		s vinutím 2+2
external chord/cord		vnější tětíva
bow		lučík
foot		patka
catchplate		zachycovač
pin		jehlice
earring		náušnice
neckring/ torc/torque/torq		nákrčník

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

anklet		nánožník
armring/bracelet		náramek
armlet		nápažník
necklace		náhrdelník
finger-ring		prsten
bead		korálek, perla

weapons and armour		zbraně a výstroj
dagger		dýka
sword		meč
scabbard		pochva meče
sword-hilt		jílec/rukojeť meče
shield		štít
shield (central) boss		puklice štítu
grip		rukojeť, držák
helmet		přilba
chain mail		kroužková košile
spearhead/javelin		kopí/oštěp
socket		tulejka
shaft		ratiště
(butt) spike/spearbutt		botka kopí
bows and arrows		luky a šípy
arrowhead		šipka/hrot šípu
quiver		toulec
(battle)axe		sekera (bojová)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

belt		opasek
belt-hook		opasková zápona

horse and chariot		kůň a vůz
chariot		válečný (dvojkolový) vůz
wagon/cart		vůz/ povoz
horse harness		postroj koně
harness disc/phalera		faléra
horse-bit		uzdění/postranice
spurs		ostruhy
linch pin		zákolník
nave hoop		náboj kola
iron tyre		obruč kola

Pottery		Keramika
hand-made pottery		ker. zhotovená v ruce
wheel-turned (wheel-thrown) ware		ker. zhotovená na kruhu
potter's wheel		hrnčířský kruh
vessel		nádoba
rim/mouths		okraj/ústí
shoulders		plece
wall		výduť
base		dno
bowl		mísa
flask		láhev
beaker		pohár

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České Republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

situlae-type pottery		situla/situly
pot		hrnec
storage jar		zásobnice
lid		poklička
fine (table) ware		jemná (stolní) keramika
coarse ware/coarse pottery		hrubá keramika
stamp-decorated pottery		kolkovaná keramika
painted pottery		malovaná keramika
graphite pottery		grafitová keramika
bonfire kiln		hrnčířská pec

Imports and imitations		importy a imitace
Greek black-figure pottery		řecká černofigurová keramika
Greek red-figure pottery		řecká červenofigurová keramika
bronze vessel		bronzová nádoba
glass vessel		skleněná nádoba
handle attachment		ataše rukojeti

Miscellaneous		ostatní
bone and antler artefacts		kostěná a parohová industrie
bone dice		hrací kostka (kostěná)
stone artefacts		kamenné předměty
quern (rotary quern)		žernov
nether stone		ležák
upper stone		běhoun

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České Republiky.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

stone weight		kamenné závaží
loomweight		závaží tkalcovského stavu
spindle whorl		přeslen
comb		hřeben
key		klíč
mount		kování
amber		jantar
coral		korál
sapropelite (Kounov-type s.)		sapropelit (švartna)
enamel		email

General		obecné
grave/burial		hrob/pohřeb
richly-furnished burial		bohatý pohřeb
chieftain's grave		„knížecí“ hrob
elite residenćes	Herrenhof	„knížecí“ sídlo
enclosed homestead/farmstead		(ohrazený) dvorec
courtyard		dvorec (na oppidu)
hillfort		hradisko
uphill settlement		výšinné sídliště
oppidum		oppidum
settlement		sídliště
dwelling		obydlí, příbytek
feature		objekt
sunken hut		zhloubený objekt/chata

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

post hole		kůlová jáma
storage pit		zásobní jáma
cemetery; burial field		pohřebiště
barrow		mohyla
flat cemeteries		plochá pohřebiště
inhumation		kostrový hrob
cremation grave		žárový hrob
rectangular walled enclosure		viereckschanze
enclosure		ohrazení
rampart		hradba
bailey		předhradí
gate		brána
ditch		příkop
trench		výkop
burnt clay/daub		mazanice
coinage		mincovnictví
coin – obverse/reverse		mince – avers/revers
cast armring		odlévaný náramek

Iron tools and other objects		železné nástroje a další železné předměty
knife		nůž
(ard)share		radlice
(knife) coulter		krojidlo
forge spoon		výhňová lopatka
chisel		dláto
auger		nebozez

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

file		pilník
socketed axe		sekera (s tulejí)
shears		nůžky
a razor knife		břitva
metal building elements		stavební kování
hammer		kladivo
tongs		kleště

SEMINAR 1		seminář 1
(beaked) flagon		zobákovitá konvice
spouted flagon		konvice s rourkovitou výlevkou
belt-terminal		opasková zápona
belt-plaque		destičkovitá zápona
belt-hook		prolamovaná zápona
mask-brooch		maskovitá spona
fibula with a recurved foot unstrapped to bow		spona s volnou patkou
figural brooch		figurální spona
fibula with head of a stylised bird		ptačí spona
target-bow brooch		terčovitá spona
proto-Duchcov fibula		předduchcovská spona
parabolic bow		parabolický lučík
angular bow		střechovitý lučík
disc-headed pin		jehlice s kotoučovou hlavicí
shovel-headed pin		jehlice s lopatkovitou hlavicí

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

yellow bead with stratified blue-white eyes		žlutý korál s vrstvenými modrobílými očky
large knife(war knife)		sekáč
flask with a flat, lentiform body and a long, narrow neck	Linsenflaschen	čočkovitá láhev
omphalos-based (jar)		omfalos (nádobu s omfalem)
horn-handled bowl		šálky s rohatými uchy
compass		kružítka
Olynthus mill / hopper rubber		mlýnky „řeckého typu“

SEMINAR 2		seminář 2
fibula with a recurved foot unstrapped to bow (Early La Tène construction)		spona s volnou patkou
fibula with a strapped foot (brooch of „Middle La Tène“ type)		spona spojené konstrukce
neck-ring with a hook-and-loop fastener		nákrčník s háčkem a očkem
slightly moulded bracelet		náramek s nevýraznými vývalky
bracelet with pronounced beading		náramek s masivními vývalky
bracelet with fine ribbing		jemně rýhovaný náramek
bracelet with thickened terminals		náramek se zesílenými konci
bracelet with mortice-and-tenon joint		náramek s uzávěrem na západku
saddle-shaped bracelet		sedlovitý náramek
tubular (sheet) anklet with moulded decoration of (triple) protuberances		dutý (plechový) housenkovitý nánožník
tubular disc-shaped belt-ring		dutý opaskový kroužek
belt-chain		opaskový řetěz

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

iron chain belt figure-of-eight shaped twisted links		železný opaskový řetěz s osmičkovitě kroucenými články
anthropoid sword-hilt		antropoidní rukojeť meče
bronze rivets		bronzové nýty
face beads		maskovité korály
bobbin-bead		cívkovitý korál
pedestalled vase/ goblet		váza na nožce/nádoba na nožce
vessel with a pedestal base		nádoba na nožce
situla with vertical combing		svisle hřebenovaná situla
burnished decoration		vlešťovaná výzdoba
amhora-shaped glass bead		skleněná amforovitá perla
glass bracelet		skleněný náramek
anklet with plain hemispheres		nánožník z dutých hladkých polokoulí (3-4)
knobbed anklet (walnutshaped)		puklicový nánožník
anklet with moulded knobs (florid rococo-like protoburances)		nánožník s plasticky (šnekovitě) zdobenými polokoulemi
strainer		cedník

SEMINAR 3		seminář 3
boar		divočák, kanec
wire brooch		drátěná spona
shield-bow brooch		štítkovitá spona
brooch with frame foot		spona s rámcovým zachycovačem
brooch of Middle La Tène construction		spona středoláténské konstrukce
arched fibula	geschweifte Fibel	spona s prohnutým lučíkem

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

spoon-bow fibula		lžičkovitá spona
pendant		závěsek
cauldron		kotlík, kotel
fire dog		kozlík (k ohni)
bucket		vědro
„rainbow cup“		„duhovka“
iron fork		železná vidlice
belt end-piece		koncové kování řemene opasku
coin (pellet) mould		mincovní destička (na střížky)
fine scales		malé váhy
(stamping) die		razidlo
melting crucible		tyglík
stater		statér
drachma		drachma
potin		potinová mince
millefiori glass		millefiorové sklo
raw glass		surové sklo
annular beads		prstencové korály
vessels with base-signs		keramika se značkami na dně
seal box		pečetní schránka
surgical instruments		lékařské nástroje
patera		pánev (bronz. nádoba)
ladle		naběračka
cup		pohár

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

